

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 2 ft 60 kr.
Félévre . . . . . 1 „ 30 „
Negyedévre . . . . . 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Gróf Bély Ákos.

Nagy csapás érte a múlt nyáron az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületet, mely abból a célból alakult, hogy az erdélyi részeken elhatalmasodott oláh fészkelődések ellenében megvédje a magyarság igazait. Váratlanul elhunyt az egyesület elnöke Bethlen Gábor gróf, a ki felvirágzásra juttatta a magyar társadalom bőkezűségéből hatalmas eszközökkel működő üdvös célú egyesületet.

Bethlen gróf halála után az elnökválasztás ügye és más egyéb belső bajok nagy megrázkódtatással jártak az E. M. K. E.-re s most azzal simultak el az ellentétek, hogy az egyesület közgyűlése egyhangú határozattal, közakarattal választotta meg elnöké Bély Ákos grófot, a kolozsmegyei főispánt, a ki eddig az alelnöki tiszteletet töltötte be.

Bély Ákos gróf régi erdélyi család sarja, melynek ősei a nemzet történetében nagy szerepet vittek.

Az új elnök 1846. év december 19-én született s atyja, ki őt gondos nevelésben részesíté, korán elhalván, a családfői gondokat Ákos grófra hagyta, ki nagy buzgalommal dolgozott azon, hogy birtokait mintagazdaságokká tegye.

A gazdálkodáson kívül kivált a megyei ügyek érdekelték a tetterős, fiatal főurat, kiből csakhamar fölismerték a lelkiismeretes, megfontoltan

cselekvő férfit. Így történt, hogy tekintélye gyorsan emelkedett s báró Jósika Sámuelnek király személye körüli miniszterre kineveztetése után őt tették meg Kolozsmegye és Kolozsvár város főispánjává. Bély gróf immár 10 éve áll élén

a törvényhatóságnak s ez idő alatt rokonszenves egyénisége, igazságos eljárásával nagy népszerűséget vívott ki magának Erdélyben. Működésének sikeréhez, népszerűségéhez nagyban hozzájárult a családja is. Édesanyja maga volt a megtestesült emberszeretet s buzgókodásáért királyi kitüntetésben is részesült.

Gróf Bély Ákosnak úgy hivatali állásában, mint a társadalmi élet terén szerzett nagy érdemei, közhasznú munkássága biztos reményt nyujtanak arra nézve, hogy az Erdélyi Közművelődési Egyesületet mint elnök akként fogja vezetni, hogy az kitűzött hazafias feladatának minél sikeresebben megfelelhessen.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületnek e hazafias nagy munkája végzésére pedig igen nagy szüksége van vasakaratu, tetterős férfiakra, mert az ország keleti részében, kivált Erdélyben, a nemzetiségi izgatások napirenden voltak az utóbbi években, sőt napirenden vannak ma is, melyeknek elejét venni a hazafentartó magyar faj erkölcsi kötelessége.

Gróf Bély Ákos.

Statárium az uzsora ellen.

Az uzsorát tiltja és üldözi a törvény. Ámde az emberi kapzsiság nagyon is találékony és ugyanakkor, a midőn a nyílt pénzuzsora üzésétől a törvénytől való félelmében tartózkodik, a litkos uzsorának egy oly nemét találta ki, a mely még veszedelmesebb, mint a tiltott nyílt uzsora és a mely a törvény kijátszásával éppen azoknak a polgártársainknak vagyona és jóléte ellen tör, a kik az idén az időjárás mostohasága miatt véres verejtékükkel a földtől még a belevetett vetőmagot is alig tudták megkapni.

A „*Független Ujság*”-ban már szoltunk azokról a piszkos és veszedelmes gabonaüzletekről, melyek ma országszerte lábrakaptak. A szegény gazdák pénzsükében előre eladták még a tavaszon remélhető termésüket az akkori alacsony gabonaárakon, a tisztelt uzsorások ma nem elégsznek meg azzal, hogy ezek a reményeikben csalódott gazdátársaink a megfelelő gabonát átadni nem tudván, az előre eladott gabona árát mint kölcsönt a törvényes kamatokkal együtt visszalizessék, hanem vagy az eladott gabonamennyiséget követelik, a melynek az ára ma még egyszer akkora, mint a mennyiért eladták, vagy ha gabonájuk nincs, a mit átadhassanak, a gabona helyett annak mai magas árát követelik. És elég arcátlanok ezek a népszípolozók igazságtalan és jogtalan követelésüket még a törvény igénybevételével is keresni.

De hát az idén épen ez okozta vesztüket. Mert a meddig ezek az uzsorások a sötét titkozatosság leplébe burkolóztak, nem lehetett ellenük fellépni, most azonban különösen Bereg megyében nyíltan tömegesen felléptek és meglehetett őket fogni. Az ottani főispán *Hagara* Viktor valóságos statáriumot intézett ellenük, mert fölvetette a fősolgabírákkal ezeket a gabonatarozásokat, melyek ebben a szegény vármegyében is a félmillió forint értéket meghaladták és az igazságügyi és belügyi minisztereknél kieszközölte, hogy ezeket a gabonapereket a bíróságok soron kívül azonnal ne csak elintézzék, hanem az ügyészségek hivatalból is üldözzék.

Az eredmény az lett, hogy a legtöbb uzsorás mégis csak inkább a bőrét félti és kiegyezett úgy, hogy a gabonának előre adott árát kölcsönnek tekintik, attól csak a törvényes kamatokat követelik és a szegény sujtott gazdák legalább az uzsora karmai közül megmenekültek. Mi vagyunk az elsők, a kik elismerjük, hogy a kormány a gyors és célravezető rendelet kiadásával az uzsora ezen legveszedelmesebb fajtájának útját vágta, csak azután a gazdák ne szemérmeskedjenek és a ki hasonló helyzetbe került, használja fel a törvény oltalmát. De ez

még nem elegendő, mert az eladott gabona árát mint kölcsönt még is meg kell fizetni. De mi-ből? Itt derül ki ismét az a mulasztás, a melyet oly sokszor emlegettünk már. A kiscgazda nehezen kap, főleg a mai szűk világba hitelt, hogy kötelezettségének eleget tehessen. Most kellenének leginkább a szövetkezetek, melyek ezt lehetővé tennék. Azonban sajnos ma még kevés helyen vannak, mert megalakulásokat törvény nem segíti elő. Ha tehát addig is sürgettük megalkotását és azok előmozdítására szolgáló törvényeket, most kétszeresen meg kell azt tennünk, midőn azoknak hiánya sokkal nagyobb szükségét jelent, mint bármikor ezelőtt.

A háborgó Fiume.

Beteg lett az Adria gyöngye, a mi féltett elkényeztetett, egyedüli tengeri városunk. Meghibádozott a vérkeringése, mert rossz, mert elavult volt a közigazgatása; nyomoruságos lett a rendszete, szármalmas a közoktatása és mikor az Istenadta népe között kiütött a trachoma, nem volt elég hatósági orvosa, a kik gátat vethettek volna e szörnyű kórnak, mert hogy kórházba jusson a beteg, erről álmodni sem lehet Fiume mai közegészségügyi állapotai mellett.

És mikor a magyar kormány segítségére sietett, mikor törvényadta elvitázhatlan jogánál fogva életbe akarta Fiumében léptetni a magyar közigazgatási törvények legjobbjait, melyek beváltak itthon, melyek orvosolni voltak hivatva s kétségtelenül orvosolták volna is a fiumei közigazgatás siralmas nyomoruságait; akkor mit tesz a mi elkényeztetett kedvencünk: dühösen harapja meg a kezét, mely orvosságot nyújt felé.

Nem úgy fiumei hazámfiak, ezudar hálátlanság az, mit önök cselekesznek, e mellett egy olyan politikai esztelenség, mely párját ritkítja az államok történetében.

Hát mit akar tulajdonképpen Fiume? Mindent nekünk köszönhetnek, mégis reánk agyarkodnak. Ha talán valami dicső mult, a régi fény, a régi önálló nagyság visszfénye vakithatta volna meg így a szemüket, hogy ne úgy lássák a helyzetet, a mint az van. De nem, ez nem oka a helyzet elvadulásának. A fiumei vezetők lehetnek hálátlanok, bizonyára szenvedélyesek is, de oly vakok nem lehetnek mégsem, hogy ne lássák városukat mint egyszerű halászfalut, mely soha nem volt önálló, soha, még annyira sem, hogy némi nemzeti, faji vagy mit tudom én miféle jelleget megőrzött volna? Vagy talán büszkeséggel gondolnak vissza arra, mikor még egy mágnás uradalma voltak? Talán az az emlék fujja fel önérzetüket, hogy a mikor megszállta őket a német, a német alázas szolgálója lett az egész város, mikor meg a horvát kezelte őket, horvát képet öltött min-

den, a mi fiemei. Ezekhez tudtak alkalmazkodni szinte szégyenletesen, hanem bezzeg megfordult az eszük járása, mikor ingatag sorsuk a mi karjainkba dobta a szegény, elhanyagolt, hányt-vetett Fiumét.

Nem alkalmazkodnak most már. Urak akarnak lenni, függetlenek akarnak lenni, törvényeket akarnak alkotni a saját képükre, államot akarnak alkotni az államban.

Ennek a csodás nagyzási hóbortnak éle a magyar ellen fordul. Mert a magyar türelmes. Fajokat, nemzetiségeket tiszteletben tart, azokat békén fejlődni engedi, rugdalózásukon mosolyog, kő helyett kenyérral dob vissza. Ilyen Isten jó kedvében teremtet, türelmes fajjal érdemes egy kicsit kikezdeni. Követelőzni tőle, nyelvet nyújtani reá, megütni. Ugy sem üt vissza. Ime, ez bátorította fel a kis Fiumét is.

Nem volt velök baj, míg mostoha módon bának velök, most, mikor becézzük, kényeztetjük őket, mikor milliókat költünk rá, hogy világváros legyen a régi kis halászfaluból, most sívalkodnak mint az elkényeztetett, rossz gyerek. Vásott gyermekhez illő orvosságot tehát nekik; kemény kézzel rendszáblazza meg őket a kormány, hogy emlékezzenek egy kicsit vissza a régi rosszra, hogy aztán minél inkább megbecsüljék a jelent s a jövőt, melyre magukat most oly igen nagyon érdemtelennek mutatták.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A delegációk.

A császárvárosba egybehívott delegációk ülését O felsége ünnepélyesen megnyitván, a delegációk bizottságokra oszlottak s e bizottságok már javában folytatják a tárgyalásokat. A delegációknak az a feladatuk, hogy Magyarország meg Ausztria közös kiadásait évenként megállapítsák. Hogy azonban ezt a feladatukat lelkiismeretesen megoldhassák, szükséges mindkét delegációnak tudnia, hogy képviselt állama mily arányban fog hozzájárulni a közös költségek fedezéséhez. Eddig a hozzájárulási arány, azaz kvóta, osztrák részről 70%, magyar részről 30% volt. Most azonban ez a hozzájárulási arány nincs megállapítva, mert a magyar parlament saját részéről megszavazta ugyan a kiegyezésnek a régi kvóta mellett való egy évi megújítását, de az osztrák a maga részéről nem ment bele a kiegyezés ideiglenítésébe és nagyon is bizonytalan, hogy a provizórium az osztrák parlamenten keresztül megy-e? A helyzet tehát az, hogy a delegációk megszavazzák a közös költségeket, mielőtt meg volna állapítva, hogy a közös kiadásokhoz egyik és másik államfél milyen arányban járul. Beállhat az az eset, hogy a delegációk szépen megegyeznek egymás között, de az

osztrák parlament nem fogadja el a provizóriumot. Ekkor aztán kimondják, hogy nem gilt, a mit eddig végeztünk, egyik is, másik is leveti az ünnepi ruhát s hazaszalad.

Nem lehetetlen, hogy ilyen áprilist fognak jártni a delegációkkal, ez azonban delegátusainkat ma még nem zavarja abban, hogy szorgalmasan tanácskozzanak, a minek eredménye természetesen csak az lehet, hogy az utolsó garasig megszavazzák a közös költségvetést.

A delegációk szócsépelése nem sokat érdekel bennünket egyelőre, hisz még azt sem tudjuk, magvat vagy csak üres szalmát csépelnek-e. Érdekelnek azonban bennünket *Goluchowski* Agenor gróf közös külügyminiszternek a külügyi bizottságban tett nyilatkozatai, melyekkel a külpolitikai eseményekről számol be.

Goluchowski történelmi fejtegetésben foglalja össze a *krétai és görög* kérdést, rámutat az osztrák-magyar monarchia kezdeményezésére Kréta ostromzár alá történt vételénél és elmondja miként jött létre ez ügyben az európai hatalmak egyetértése. Megemlékezik arról, hogy *Anglia* eleinte zavarta a nagyhatalmak kalkulussait, de végre is okosabbnak találta a nagyhatalmakkal nem kikötni. Behatóan emlékezik meg az osztrák-magyar monarchia és *Oroszország* között létrejött barátságos viszonyról, melynek az az alapja, hogy a két állam Törökországban minden hódításról lemond és a balkán-államok független fejlődését elősegíti.

Rámutat arra a békés viszonyra, melyet *Angliával*, *Francoziaországgal* és a többi európai hatalmakkal tartunk fenn.

Tudomásul vettük szóval a külügyminisztertől, hogy viszonyunk a külállamokkal igen barátságos és ez idő szerint nem kell aggódnunk háboruskodások miatt. Hanem azért hadseregünk kiadásai évről-évre növekednek s míg a béke mosolyog felénk, addig szorgalmasan öntik az ágyukat s a nép izzad a százmilliók terhe alatt.

A helyzet Ausztriában. A provizórium sorsa Ausztriában még folyton nem dőlt el. Eredetileg november hó 20-ára tüzték ki az utolsó határidőt, a meddig Ausztriában keresztül kell menni a provizóriumnak, különben a magyar törvényhozás önállóan intézkedik. Erre az időre semmi sem lett a dologból, most tehát újra néhány napi haladékot kapott az osztrák kormány, a mely még e hét folyamán megpróbálkozik a fogas kérdéssel. De valószínű, hogy ha csak páratlan erőszakot és egyenes alkotmányellenes eljárást nem követnek, az ellenzék szenvedélyes és elszánt küzdelmén a provizórium hajótörést fog szenvedni. Ez rövidesen eldőlt. Ugy hogy a magyar parlament körülbelül egy hét múlva abban a helyzetben lesz, hogy állást foglaljon a kiegyezés kérdésében. Ha a provizórium keresztül megy, akkor természetesen ideiglenesen a dolog meg van oldva,

De ha az osztrák ellenzék győzelmeskedik, akkor a magyar parlament válsága is előáll, mert a kormány itt semmi körülmények közt sem bírja keresztülvinni a kiegyezésnek meghosszabbítását Ausztriának alkotmányos hozzájárulása nélkül. A kormány ezt nagyon jól tudja, azért követnek el most mindent, hogy az osztrák ellenzékét engedékenységre bírják. Bánffy Bécsben jár, hogy Badenit a legszélsőbb engedékenységre reábirja. Nem hiszszük, hogy eredménynyel járjon, mert a német ellenzéknek eltökélt szándéka folytatni az obstrukciót. A kormányelnököknek tehát ugyanesak melegük van, mert az a küzdelem, a mely most az osztrák parlamentben megújul, az osztrák meg a magyar kabinetet szappantuborékként levegőbe vetheti.

Közös költségvetés. A megalakult delegációknak a közös kormány már előterjesztette a közös költségvetést. E szerint a közös költségek összege 161,185.000 frt. Ebből levonva a fedezetet s a határvám jövedéket, az összes szükséglet 104,786.000 frt, a mely összegből Magyarországra a 30 százalékos kvóta arányában 31,537.499 frt esik. A közös költségvetés rendes kiadásai mintegy 400.000 forinttal emelkedtek; e mellett a közös belügyminiszter egy kis meglepetést is készített egy 7 és fél milliós póthitel engedélyezésének kérelmezésével.

Az indokolás azt mondja, hogy általános politikai helyzet folytán az 1896. év vége felé és az 1897. év kezdetén, különösen pedig a Balkán-félszigeten uralkodó viszonyok következtében a hadügyi kormány kényszerítve volt a közös és mindkét állam kormányának beleegyezésével fegyvernemüeket és hadi anyagot beszerezni, valamint erődítési intézkedéseket tenni, a mi által 75 millió forintnyi különös rendkívüli költség keletkezett. Így tehát mi fizettük meg a görög-török háborút is. Az összes közös költségekből a hadsereg 152,756.000 forintot vesz igénybe. Borzasztó összeg, melynek mi majdnem egyharmadát fedezzük. S ha még csak ennyiből állna, de ezenkívül évenként mint egy 800.000 fiut adunk oda véráldozatnak, a munkabíró fiatal erők legjavát. S még a kvótát akarják velünk emeltetni. Vajjon nem szánalomra méltó ostobaság volna az, ha még nagyobb adózásba is belemennénk!

Külföld.

A hazaáruló Dreyfus kapitány ügye. Négy eszten-deje lehet annak az esetnek, hogy egy nagy port fölvert katonai bűnpert tárgyalt le a francia katona főtörvényszék, Dreyfus francia kapitányt vádolván azon főben járó bűn elkövetésével, hogy a németek kezére játszott oly adatokat, melyek a francia hadsereg erejére, beosztására és az erődítményekre vonatkozólag tartalmaztak az ellenfélre nézve nagyfontosságú tudnivalókat.

S bár Dreyfuss kapitány kézzel lábbal védekezett a szörnyű vád ellen, — a haditörvényszék be-

igazolva látta bűnösségét és a mellett hogy lefokozta ő kelmét, száműzte őt örökös rabságba az Ördög-szigetre. Négy éve annak, hogy Dreyfuss kapitány az Ördög-szigeten hűsöl s most az ő barátai előállnak szerintük kétségbevonhatlan bizonyítékokkal, melyek szerint Dreyfuss ártatlan és igazságtalanul sujtotta őt a haditörvényszék ítélete.

Igaztalanul ragadták ki tehát szerettei karjából Dreyfust s homlokra sütötték a hazaárulás bélyegét, elátkozta őt hazája s örökös sanyargatásra ítélve az óceán közepén egy magános kietlen sziget bőrtönébe dobta.

A fölelevenített piszkos pörbe Dreyfuss emberei belekevernek most egy másik nevet is, a melynek révén minket magyarokat is érdekel az ügy. Állítólag nem Dreyfust érheti a hazaárulás vádja, hanem egy magyar származású s francia hadseregben szolgált őrnagyot: Gróf Valsin *Eszterházy* Ferdinándot, a ki a francia 76-ik gyalogezredben szolgált, de betegsége miatt remrégiben nyugdíjba helyezték.

Dreyfuss jó emberei arra a feltűnő nagy hasonlatosságra fektetik gyanujukat, mely hazaáruló kapitány és gróf Eszterházy írása között van és annak a védelmüknek adnak kifejezést, hogy a levél, melynek alapján a haditörvényszék az ítéletet Dreyfuss fejére kimérte, nem az ő kézírása, hanem gr. Valsin-Eszterházy Ferdinándé. Ez azonban még bizonyításra szorul és Eszterházy gróf mihelyt értésére esett, hogy mily szörnyű gyanu vádja érte, levelet irt Billot hadügyminiszternek, melyben tiltakozott az ellene emelt vád ellen s követelte, hogy haditörvényszék elé állítsák.

Dreyfuss barátai a vád bizonyítgatásánál arra hivatkoznak, hogy gróf Eszterházy őrnagy ugyanahhoz arányban nem álló örült, pazar életmódot folytat. A vizsgálatot természetesen a francia hadügyminiszter elrendelte és megeshetik könnyen, hogy az Ördög-szigeten sinylődő Dreyfuss kapitányt fölmentik a vád alól s a francia nép, mely négy évvel ezelőtt lepökte a hazaárulót, most majd diadalmasan hurezolja vállain, mint martirt.

MI UJSÁG?

Nyelvében él a nemzet. A magyarosodás ügye mind lelkesebb apostolokra talál. A központi névmagyarosító-társaság buzgó vezetősége nagy odaadással ápolja az ország minden részében azokat a hazafias mozgalmakat, a melyek a magyarosítás magasztos eszméit viszik diadalra. Az egyesület közbenjárására legutóbb is a borsodvármegyei Ujhuta helység derék plébánosa Pogonyi Bernát, harmincznyolcz ottani polgár névmagyarosítási kérvényét adta be az alispáni hivatalhoz. A névmagya-

rositási mozgalom hatalmas voltát jellemzi, hogy a központi névmagyarosító társaság nem is képes egyszerre a kérdezősködők nagy tömegének felvilágosítást adni és így sokan csak egy kis késéssel kapnak feleletet. Nagyon előnyös az az ujtás, hogy a belügyminisztériumban most minden névmagyarosítási kérvényt huszonnégy óra alatt elintéznek és így fölöslegessé váltak azok a kellemetlen sürgetések is.

II. Vilmos magyar nótája. II. Vilmos német császár budapesti látogatása alkalmával nagyon megkedvelte a magyar muzsikát. Ezen a nyomon indulva, nemrégiben hire kelt, a lapok is megírták, hogy a császár zeneművön dolgozik, melynek magyar részei lesznek. Egy budapesti zeneműkiadó ezéig e hir megjelenése után kérvényt küldött a német császárhoz, hogy ő adhassa ki a zeneművet. A válasz most jött meg. Lucanus titkos tanácsos, a berlini kabinetiroda főnöke írta, a ki a császár megbízásából értesíti a budapesti kiadót, hogy a lapok híresztelése minden alapot nélkülöz, mert a császár sem magyar, sem bármiféle más zeneművön ezidő szerint nem dolgozik.

Ötvenéves Olaszország. Jövő évben lesz ötven éve annak, hogy Károly Albert király Olaszországnak alkotmányát királyi levélben biztosította. Ebből az alkalomból az olasz kormány Turinban nemzetközi kiállítást rendez. A magyar kereskedelmi miniszter, az olasz kormányval egyetértően nagy súlyt fektet arra, hogy Magyarország is kellően legyen képviselve. A kiállítás 1898 április elsején nyílik meg, október végén egy nemzeti ünneppel kapcsolatban zárják be.

Öngyilkos huszár. A váci hatodik honvédhuszár-ezrednek egyik ujoneza Filó Lajos a vasut mellett levő kaszárnya padlásán felakasztotta magát. A huszár nagyon gyenge katona volt s ezért nem nagyon szerették felebbvalói. Nem lehetetlen, hogy éppen ezért lett öngyilkos.

Leégett szegényház. Veszprémben e hó 21-én délután három órakor orkánszerű szélben belülről kigyuladt a szegényház épülete. A tűzoltók a honvédség segítségével azonban roppant erőfeszítéssel gyorsan lokalizálták a tüzet. A szegényházi lakók mind megmenekültek.

Gróf Batthyány Lajos kivégzési helye. Egy lap a napokban azt a hirt közölte, hogy a dicső emlékű gróf Batthyány Lajost az Ujépület udvarán végezték ki. Ezen állítás nem való, mint azt Weinberger nyugalomba vonult városgazda, mint még élő szemtanu is állítja. Gróf Batthyányt nem a miniszteri-ummal szemben levő börtöne udvarán végezték ki, hanem a Gyapju-utca hosszában levő istállók mögött, mely még akkor nem volt kiépítve, hanem ákáczos volt. Az ákáczost kerítő falon egy 10 em. átmérőjű mélyedés volt, melyben a kivégzett miniszterelnök özvegye állandóan egy mécesest égetett elhunyt férje lelkiüdvéért. Később egész bucsuhely

lett belőle, mert az ott kivégzettek özvegyei és árvái szintén követték példáját a grófnénak, míg végre a katonai hatóság 1873-ban eltávolította a falakat és helyébe sokkal magasabb falat építtetett.

Tanítóból házaló. Steiner János a Nyírség egy kis falujában ötven évig tanítoskodott s ekkor 250 frt évi nyugdíjjal nyugalomba küldték. Steinernek azonban feleségén kívül még öt gyermeke is van, a kik közül csupán egy él meg a maga emberségéből, mert már kereskedő-segéd. A csekély nyugdíjból a kiérdemült tanító természetesen nem tudott megélni, elköltözködött tehát fiához Aradra, a ki szerény keresetét megosztotta atyjával. De ez a minden szükölködés mellett is boldog élet nem soká tartott, mert a fiut elvitték katonának s az öreg megint csak magára maradt. Ujra a legkétségbeejtőbb nyomor fenyegette. Hasztalan iparkodott valami keresetre szert tenni, öregsége miatt mindenhol elutasították. Végső kétségbeesésében beállott házalónak s így szerzi meg családjának a betevő falatot. Valóban elszomorító dolog, hogy a ki 50 évig nyomorgott a tanítói pályán, annak vénségére házalnia kell, hogy ugy, a hogy megélhessen.

Tüzek a vidéken. Késmárkon e hó tizenötödikén tűz ütött ki, mely két lakóházat, több szérüt a benlevő takarmánnyal együtt elhamvasztott. — Lőcsén pedig tizenhatszázadikáról tizenkilenczedikére virradó éjjelen nagy tüzvész pusztított, mely egy egész utczasort, összesen tizenhatszáz lakóházat és több melléképületet elhamvasztott. Nagy veszélyben forgott a közvetlen szomszédságban levő megyeház. Az árvaszéki hivatal helyiségeinek ablakain át a függönyök már meg is gyuladtak, de idejekorán eloltották. A tűz gondatlanságnak következménye és a kár hozzávetőleges becslés szerint több mint huszonötezer forint.

Tizenkét éves gyilkos. Solymossy báró revenai uradalmában nagy szomorúságot okozott Berecz István erdőőrnek egy tizenkét éves kis szolgálgyerek. A fiu játékközben kezébe kaparított egy töltött fegyvert és Berecz másfél éves fiacskájára fogta. A fegyver eldördült s azonnal halálát okozta a kis fiunak.

Csolnakká alakítható táská. Könnyü Dániel komáromi lakatosmester olyan háti táskát talált fel, mely könnyen átalakítható csolnakká. A derék lakatosmester találmánya nagyon praktikus. Az egész szerkezet a felhasznált anyagok csekély sulya folytán igen könnyü és katonai és vadász ezélokra nagyon alkalmas. A csolnakot betegszállításra is alkalmazhatják. Könnyü Dániel most találmányát értékesíteni akarja.

A színházi pénz. A budapesti büntető járásbiróság, a kir. ügyészség indítványára nemrég házkutatást tartott a Nemzeti Színház gazdasági hivatalában és egy fővárosi nyomdában. Mindkét helyen lefoglaltak egy csomó játék-bankjegyet, a melyet a színház rendezője arra a ezélra készíttetett, hogy

tökéletesebbé tegye a néző illúzióját, ha a színpadon bankók is szerepelnek. Ugy a rendező mint a nyomda megfélekedezett azonban arról, hogy játék-pénzjegyek készítése is tiltott cselekmény. A kir. ügyészség azonban éberül őrökdi és a legfoglalt bankók készítői, Festetich Andor gróf igazgató, Tóth Imre főrendező és Kéméndy Jenő festőművész, a bankók rajzolója ellen ma vádat emelt a büntető járásbírósnál. A legnagyobb büntetés, a mely játékpenz készítéseért kiróható, 200 frt pénzbírság.

Tolvaj iskolásfiuk. A kőbányai egyik községi iskolában furesa fölfedezésre jutott a tanítóság. Kisült ugyanis, hogy a kőbányai vasúti állomásról hosszú idők óta értékes vasneműeket lopnak s hogy a tolvajok mind a bányatéri községi iskola tanulói. A tanító vállatóra fogta a kis tolvajokat, a kik tartózkodás nélkül bevallották, hogy ők lopták mindig a vasneműeket, még pedig néhány kőbányai ember biztatására, kiktől a lopott holmikért pénzt kaptak. A rendőrség ez ügyben szigorú vizsgálatot indított az orgazdák ellen.

Egy derék hazafi halála. Purezeila Dániel borgóprundi községi bíró és anyakönyvvezető a napokban — mikor éppen a kaszinóból haza igyekezett, utközben összerogyott és meghalt. A hirtelen elhunyt bíró román születése dacára, kitűnő magyar hazafi volt, a ki a több nyelvű lakosságot egyetértésben tudta tartani s a nemzeti békét a közjó érdekében mindig meg tudta óvni. Váratlan halála nyomorba juttatta nejét és nyolez kiskorú gyermekét, a kik most könyörödmányokra szorulnak.

Pórujárt betörő. Furesa eset történt a napokban Czepléden. Valami Ócsai Ferencz nevű esizmadia lakodalomba ment s elvitte magával a feleségét is. Éjfélkor azonban hazanéztek — mint mondta — megnézendő: dolgoznak-e még a legények. Mikor aztán Ócsainé úgy két óra tájban hazament, legnagyobb rémületére betörve találta az ajtót és a szekrényben levő 2600 forintot ellopták. A rendőrfőkapitány még az éjjel megejtette a vizsgálatot, hol kitűnt, hogy az egész betöréses lopást Ócsai uram saját maga követte el, még pedig éjfélkor, midőn a lakodalomból hazament. A betörésre az adott okot, hogy Ócsai uram 4000 forinttal tartozott és hitelezőit így akarta félrevezetni, de ez nem sikerült neki. Mikor letartóztatták, 1124 frt 47 krt találtak nála, a mit a hitelezők szét is kapkodtak azon módon.

Magyar ember esküvője az oroszlankeztreczben. Amerikában egy Szentandrassy Artur nevű magyar pinczér menyasszonyával Wiberg Saroltával, a ki állatszeliiditő, az oroszlankeztreczben esküdt meg. Rader György lelkész egy sekrestyés kíséretében remegve lépett az oroszlankeztreczbe, melyben az egybeadandó páron kívül még egy pár volt; Caesar és Kleopátra, a két hatalmas oroszlan. A szertartás alatt a pap félő pillantást vetett az oroszlanokra. De azok meg se mochezantak és az öröknek néhány korbácsütéssel kellett az oroszlanokat felbőszíteniök, hogy az ezernyi közönségnek legalább valamicske izgalomban legyen része.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A gyümölcsfák telelőben.

Eszemágában sines kétségbe vonni azon gyakran hangoztatott igazságot, hogy a hány az ember, annyi az egyéni feltogás. Mégis abban az egyben mindannyian egyetértünk, hogy minél gondosabb az ember a gyümölcsfa iránt, viszont annál hálásbnak mutatkozik az ápolója s gondozója iránt. Valószínűleg egy kiesít szokatlanul hangzik, midőn az ember a gyümölcsfák téli gondozását emelgeti — mert mi rendesen a téli gondozást a jó Istenre szoktuk bízni, — azonban helyes gondolkodás mellett nem lesz nehéz reájönnünk azon alapigazságra, hogy a fa egész éven át éber felügyeletet vagy ha úgy tetszik „szemmel tartást” igényel. Itt is nagyon sokszor beigazul azon böles mondás, hogy kis bajból lesz a nagy baj, szikrából lesz a tűzveszedelem és ha sikerül a szikrát elnyomni, nem lesz szükség a tüzet oltani. Sokszor egész csekélységeknek látszó aprólékos dolgok képesek a fákra végzetes veszedelmeket előidézni s ha sikerül ezeket idején észre véve megsemmisíteni, ezáltal nem ritkán magát a fa életét menthetjük meg könnyű szerrel.

Ily néhány esetet ragadok meg a tapasztalat mezejéről, hogy azokat a maguk teljes veszedelmében bemutassam. Ritkán mulik el tél a nélkül, hogy a fák is fehér habitust ne kapjanak. Hó és zuzmára rakodik le ágaikra s mint jégvirággal bevont fákrona tündöklök a nap fény sugaráiban. E jelenség a mily gyönyörködtető a szemre, épp oly veszedelmessé válhat magára a fára. Nem kell több hozzá, csak egy gyenge ónos eső s a jégvirágzat oly súlyt nyer, hogy ennek terhe alatt az egyes ágak letöredeznek, sőt nem ritkán hosszú felületen le is hasadoznak. Ezáltal nemesak a fa alakja romolhatik meg — a mikisebb baj — de jó szerencséről beszélhetünk, ha azt néhány év alatt kihaverni képes. Akárhányszor bizony tönkre megy az egész fa is. No lám! pedig egy kis előrelátással mily könnyű dolog lett volna a bajnak elejét venni. Egyszer-kétszer lerázogatva a hó és zuzmarát, megakaszthattuk volna az ónos eső végzetes hatását. Amde ki gondolna ily aprólékos csekélységre!

Azzal sem mondok újat, hogy télente a gyümölcsösök nemesak hivatlan, hanem határozottan kártékony vendége a mezei nyul szokott lenni. Mióta e fülesek a törvény oltalmába vette, azóta nagy mérvben pusztulnak a fiatal gyümölcsfák. S nem egy gyümölcsfatenyésztőt fogunk hallani, kiknél a nagyszámu foldozgatás és folytonos újraültetés már minden kedvüket elvette. Miután pedig a nyulakat bántani nem szabad, védekezésünket más irányba kell terelnünk.

Meg van a magyar gazdában az a rossz szokás, hogy a helyett, hogy télen át kertjének kerítését folyton javítaná s igazgatná, hogy így a nyulak s egyéb kártékony állatok bejuthatását legalább is megnehezítené, a helyett egész nyugalommal végig nézi, a mint azt az asszony és szomszédok egész következetességgel szépen eltüzelik. Hja, az ilyen száraz gyepű, vesszőfonás és tuskével könnyen lehet tüzet rakni. A gazda azzal szokott rendesen megfelelni, hogy majd ha eljön a tavasz, sorra kerül a kerítéskiigazítás is. A józan észjárás ellenben egészen

másra tanít. Eppen télen kell a kerítést oly karban tartani, hogy a nevezett állatokat ez által gyümölcsfáinktól távol tartsuk. S ha télen át még rést nyitunk nekik a besétálhatásra, akkor ne is panaszkodjunk tavasszal, hogy azok ennyi meg ennyi kárt okoztak. Ha idején egy két mutatkozó rést kigazítunk, szóval kerítésünket folytonos felügyelet alatt tartjuk, úgy ezzel is sok kellemetlenség, baj és kártól óvjuk meg önmagunkat.

Sokan azzal nyugtatják meg magukat, hogy ősszel bemeszelik a gyümölcsfákat és szentül hiszik, hogy az ilyen bemeszelt fát a nyulak nem bántják. Ez azonban nem egyéb mint önámítás. Hosszu évi gyakorlatomban nem egyszer tapasztaltam, hogy a nyulak bizony a bemeszelt fát is meg-rágták s talán még kólikát sem kaptak tőle. A dolog csak annyiban bír némi elfogadható alappal, ha a használandó mész közé vért, trágyalét, marhaepét s több ily anyagot keverünk, a melyekről tudva van, hogy nem igen felel meg a nyulak izlésének. Több évekkkel ezelőtt egy külföldi földmivessel beszélgettem a nyulokozta károkról s az mesélte el nekem, hogy az ő szere biztosan távol tartja a nyulakat a fáktól. Később aztán azt is elárulta, hogy az ő titkos szere abban áll, hogy a fák bemeszelésére használt mészben a kutyák ganéját áztatja fel s ez biztosan használ. Hát nem lehetetlen, hogy ez az eljárás sikerre vezet, de azért sohasem szabad elfelednünk azt, hogy mindenféle ily nemű bemeszelés az időjárás viszontagságainak ki van téve s azt néhány eső vagy egyéb vízenyős lecsapódás könnyen lemossa s így hatását is érvénytelenné teszi.

Mindezzel nem azt mondom, hogy ne meszeljük be őszkor a fákat, mert ezen művelet a maga nemében határozottan előnyös ugyan, de nyulak ellen csak ideig-óráig nyújt védelmet s azt sem oly biztosan, hogy nyugodtak lehetnénk miatta.

Az idősb fáknak a jó kerítés, a fiatal fáknál pedig a körülütközést vagy bekötés a legbiztosabb védelem. Itt is azonban egy kis tapasztalatomra kívánom a szives olvasó figyelmét felhívni. Néhány évvel ezelőtt történt, hogy fiatal facsemetéimet zsupszalmával köttettem be s nyugodt voltam, hogy a nyulak nem tudnak hozzája férni. Tavasszal azonban, midőn a fák feloldásához fogtam, ámulva vettem észre, hogy télen át az egerek a szalmába vették magukat s a facsemeték zsenge külháját derekasan összerágták. Hamarosan azt sem tudtam megmondani, hogy nem-e tettek az egerek legalább is annyi kárt, mint a mennyit esetleg a nyulak tettek volna. Erre a körülményre való tekintettel bizvást ajánlhatom tehát bárkinek is, hogy zsupszalma helyett inkább használjon nádat és tüskét, sőt a mi szerintem még ezeknél is ezélszerűbb, hogy a fiatal gyümölcsfacsemetéket gyalogfenyőágakkal vegyük körül és ezeket erősítsük azok derekához.

—7.

Néhány szó a vemhes kanczáról.

Kedvencz állatja a magyar gazdának a ló, a melynek nevelésére a legnagyobb gondot fordítja s ebben van a legtöbb jártassága is, mindazonáltal nem fog ártani, ha a vemhes kanczákkal való mikénti bánásmódról néhány szót szólunk. Kezdjük mindjárt az elején, azon, valjon vannak-e biztos jelek arra nézve, melyekből megítélhető, hogy a kancza fogamzott-e rögtön a hágtatás után. Sokan az állítják, hogy ha a kancza a hágtatás után rövid

időre ellustul, sokat eszik, sőt más lóval veszekszik a takarmány miatt, meg aztán a hasa gyorsan növekedik, ezek biztos jelei a fogamzásnak. Csakhogy a kinek sok vemhes kanczával volt dolga, az nagyon jól tudja, hogy mind ezek a jelek gyakran csálnak. Csak a vemhesség közepe felé vehetni észre a kancza hasának nagyobb gyarapodását és ezt a gyarapodást a gyakorlott szem nagyon jól meg tudja különböztetni a szalmahastól és a lelógó hastól, mert míg a szalmahas csak az egyik oldal felé domborodik erősebben, a lelógó has pedig a föld felé huzódik, addig a vemhességtől mind a két oldalon és lefelé is egyformán domborodik a kancza hasa.

Ez esetben, ha biztosan tudjuk, hogy a kancza hasas, akkor kétszeresen vigyázzunk rá, nehogy elvetéljen, mert hiszen az elvetelés nemcsak azért baj, mert elvesztjük a csikót, hanem azért is, mert esetleg terméketlenség és egyéb bajok is származhatnak belőle.

Az a kérdés már most, miképen gondozzuk a vemhes kanczát. Első sorban tudni kell, hogy a vemhes kanczát minden kár nélkül be lehet fogni, vagy nyereg alatt használni, csupán megerőltetni nem szabad. Ha erre vigyázzunk, a mérsékelt munka nemcsak nem lesz ártalmára a kanczának, de sőt a mozgás még egészségesebbé is teszi. Csak arra vigyázzunk, hogy a nyergelésnél a heveder ne legyen tulságosan megszorítva, a befogásnál és hajtásnál a rud ne verje az állat hasát, hegyről lefelé ne legyen a kancza kénytelen a terhes szekeret visszatartani, ne indíttassunk vele hirtelen nagyobb terheket stb., mert mindezeknek könnyen elvetelés a vége. Ne járjunk továbbá csuszós, sikos uton, valamint óvjuk a lovat az eleséstől. Gazdasági munkálatban még könnyebb a lovat kimélni, mint a fuvarozásnál. Azután még óvjuk az állatot a tulságos izzadástól és a tulságos vagy hirtelen lehüléstől, mert mindezek betegségeket okozhatnak a kanczánál és tönkre tehetik az anyaméhben a csikót.

Az etetést illetőleg a zab és az egészséges széna, valamint egy kevés, de jó takarmányszalma a legtermészetesebb és legjobb takarmány a vemhes kanczának. Korpa, répa, burgonya nem neki valók. Mig továbbá az egészséges zab táplálja a kanczát és a ló azt könnyen megemésztí, addig a megromlott, főleg a dohos zabtól a kanczák mindenféle betegségeket kaphatnak. Nagyon egészséges a kanczákra, ha sőt nyalogathat, mert ez az étvágyat és emésztést előmozdítja; sőt ha azt vennék észre, a mi a vemhesség utolsó hónapjaiban gyakran megesik, hogy a kancza nehezen ganajozna, adjunk neki egyszer vagy kétszer hetenként egy kis keserű sót.

Arra is gondunk legyen, hogy csak jó és tiszta szalmával almozzunk, aztán hogy az alom legyen elég bőséges. A bő almozás azért szükséges, mert a vemhes kancza akármilyen jóllakott is, nagy étvágya következtében az alomból is szokott szálalagatni, kivált éjszaka; de szükséges azért is, mert a nagy hasu kanczának puhább fekvés kell, már csak azért is, hogy az anya hasában lévő csikó jó melegen tartassék, a mi meg nem történhetik akkor, ha az alom vékony, vagy ganajtól nedves. Az itatásra is nagyon kell vigyázni, mert a tulságos sok, a hirtelen ivott, vagy a nagyon hideg víz a kanczának nagyon hamar megárt. Ne hagyjuk tehát a kanczát felmelegedve, móhon és sokat inni, hanem várjuk meg, míg lehül és adjunk neki tiszta, de álló t, nem tulságos hideg vizet.

Némelyek szörnyen féltik a vemhes kanczákat attól, hogy bajuk ne essék, s azért már egy vagy két hónappal a leülés előtt semmiféle munkára nem használják, a mi pedig ártalmas dolog, mert ilyenkor a kancza elhizik, elpuhul és nehezen ellik. Legjobb, ha ilyenkor a kanczát naponta egy vagy két órára lassu és könnyü munkára befogjuk vagy kocsiban járatjuk, lépésben vagy pedig könnyü ügetésben. Arra azonban mindenesetre vigyáznunk kell, hogy erőfeszítő munkát ne végezzen, se pedig sebesen meg ne hajtsuk. Ha ilyen megfelelő munkát nem tudunk neki adni, naponta a leülésig legalább egy órát vezetgessük fékszáron és lépésben, vigyázva, hogy az ne ugráljon; ez még mindig jobb, mint akár bekerített helyre vagy udvarban szabadon ereszteni, mert így szabadon könnyebben eleszik, megficzamodik vagy megüti magát, egy szóval hamarabb kárt tehet magában.

A esikó mozgását az anyja hasában a hetedik hónapban kezdjük észrevenni, kivált jól látható az a reggeli etetés alkalmával, későbbben ez még jobban mutatkozik, egyuttal a has is kezd leereszkedni, a tőgy megdagad, sokszor a csepegésig megtelik tejjel, néha a hátulso lábak kissé megpufladnak, a hason vagy a test egyéb részein daganatok mutatkoznak.

Ekkor már erősen közeledik az ellés felé. A mint tudjuk, a kancza 11 hónapig és egy pár napig hordozza a esikóját. Megesik azonban néha, hogy ezt az időt valamivel tovább, sőt néha 12 hónapig is kihuzza, máskor ellenben 1—2 nappal a rendes idővel hamarabb is leellik. Éppen erre való tekintettel helyesen cselekszik a gazda, ha már egy vagy két héttel előbb megteszi az előkészületeket az elléshez. Egyik legfontosabb előkészület az, hogy a kanczának elegendő nagy és széles állást készítsünk, ha lehet két állást egybe foglalunk, ezeket deszkával elválasztjuk a többtől, úgy hogy a kancza az új állásban szabadon mozoghasson; egyuttal pedig jó, ha a vasat is levesszük róla. Azonban ebben az időben is gondunk legyen rá, hogy jó időben a kanczát kétszer napjában legalább is 1—1² órát lépésben vezetgessük. Az elléshez közel álló kanczának a zab egy része helyett adjunk egy kis korpát, a melyet megnedvesítve és rövid szeccskával keverve teszünk éléje. A korpa elősegíti a lágy ganajzást, a mire ilyenkor nagyon kell vigyázni, csak arra legyen gondunk, hogy a korpa ne legyen poros, dohos és ne engedjük megsavanyodni. Rendszeren egy vagy két nappal az ellés előtt egy kis göres mutatkozik, a mit előkészítő vajudásnak nevezünk s a mikor egyuttal a kancza gyakran nézeget hátrafelé vagy hasára, a rendszernél többször vizel és ganajzik, minduntalan lefekszik, majd feláll, hengerkőzik az alomban; nem igen eszik stb. Ezen jelenségek után rendszeren rövid idő alatt bekövetkezik az ellés.

A birsalma mint mustderítő. A birsalma nemcsak derít, hanem fényessé, sárgává és kellemes ízűvé, de sőt tartóssá is teszi a bort, miért is a vízaholyagnak, mint az eddig elismert legjobb derítőszernek, jóval fölötte áll. Száz liter musthoz 10—15 darab birsalmát vegyünk s azokat apró szeletekre vágva, forró vízben egy kissé puhítsuk meg, aztán öntsük a musthoz s csak a következő év május havában esz-közleendő lefejtés alkalmával távolítsuk el belőle a birsalma-szeleteket.

MULATTATÓ.

A nyiri bieskások közt.

— Irta: Buday Barna. — (Folytatás.)

Kártyában nyereség, szerelemben veszteség.

Az inas uri izléssel berendezett szobákon át terelé az urakat az étterembe, a hol a házi asszony egy zsámolyon ülve hanyag előkelőséggel fogadta őket s egy feszes magatartásu, pófa szakálás urral ismerteté meg a társaságot.

„Szimfon ur.”

„Régi ismerős” — szólt a taeskó Bacsó.

„Honnan.”

„Füredi ismeretség.”

Erre aztán valamennyien nevettek, mert közismert dolog volt, hogy Szimfon urat, (a ki foglalkozására nézve angol nyelvtanár volt) évekkkel ezelőtt László ur élete kockáztatásával menté ki a vízből; azóta nyakán maradt a jó ur, a ki most a feleségét, meg a Berti fiut angolositja. (Sok tréfálkozásra adott az okot, hogy László ur angolt fogott magának, a kitől aztán nem tudott megmenekülni.) Erre az esetre ezélt Bacsó, amelynél véletlenül maga is jelen volt.

„Ha tudnám, hogy engemet is a méltóságos asszony férje huzna ki — kedélyeskedett Jóob Pista, — biz isten magam is a vízbe ugranék.”

A házi asszony nem titkolta, hogy kissé nyersnek találja a tréfát. Rédey Gyurka tapintatosan közbevágot.

„No, veled ugyan sokra menne a méltóságos asszony,” — majd észre véve, hogy valami ostobaságot mondott, mentegetőleg utána tette.

„Hiszen te nem tudsz angolul.”

Ezzel meg éppen betetőzte a méltóságos asszony elégedettségét, a kit az angol nyelvmesterre való hivatkozások egészen idegessé tettek.

Szerencsére belépett László ur s a hogy fel-tűnt a láthatáron, attól fogva lehetetlenség volt nem az ő személyével foglalkozni.

Hiszen szót fogadott ő szépen, mert természet vadonat új fekete-rokk fedte, hanem a sárga lovagló szárt feleslegesnek tartotta levetni; ugyan ez a véleménye volt puha, gyűrött inge felől is, melyre azonban a világért sem mulasztotta el egy mult századbeli, feszes gallért alkalmazni, de már a nyak-kendőt nem vette be a természeté.

Azonképpen tiszták valának a kezei is, a meny-nyiben azokat a csuklóra alkalmazott piros pamut karmantyukig látni lehetett s a tüske módra szer-e-álló kipomádézott haj bizonyítá, mily szörnyü igye-kezetet fejthetett ki annak rendbehozatával. Azután látszott az egész emberen, milyen sokat ad ő most arra, hogy ilyen ünnepi díszbe sikerült öltözködni.

A fürdő.

„Szegények vagyunk, de értjük a módját” — szölt Lányihoz, — ki tudjuk vágni a rezet, ha arra kerül a sor, hé!”

Ő méltósága bosszusan fintorgatta az orrát.

„Ne mókázzon már mindég, kedves László ur.”

„Halljátok, kedves vagyok. Meghiszem azt, mikor az ember ilyen szépen ki csipi magát. Mintha csak az esküvőre mennék. No no, ne nevéssen Szimfon ur. Magát még nem szülte meg akkor a tenger, Szimfon ur.”

A házi asszony futó pillantással nézte végig a társaságot; Rédey Laczi kitalálta, hogy azon töprenkedik, kit ültethetne maga mellé.

„Méltóságos asszonyom most Robinzonnak érzi magát a vademberek között, szölt hozzá halkkal, mire az asszony igénybe véve a karját, felkaczagott.”

„No hát legyen maga a Péntekem.”

Az asztalnál aztán hozzátette.

„Csakugyan szörnyűség az, milyen vademberek vannak a világon.”

„Szerencsére méltóságos hatalmas fegyverekkel bír ezek ellenében.”

„Miben.”

„Hát az oroszlan-szelidítő szemeiben.”

„Paff! Hisz maga meg valóságos emberevő.”

„Hát tudja méltóságos, mi tűzbe-vizbe megyünk a szép asszonyért s még a ruhájának a szegélyét is épségben megtudjuk őrizni. Hanem attól, hogy egy szép asszonynak meg ne mondjuk azt, a mi tetszik rajta, a mennybeli angyalok sem oltalmazzák meg ötet.”

László ur belekötött egy füléhez jutott szöba,

„Ne menj a vízbe Laczikám, mert biz isten megjáród hé!” Majd az inasra szölt rá: „Add ide csak azt a tálat hé! No ne vágjál olyan szigorú arezokat azért, hogy olyan parasztosan rágódom ezeken a csontokon; nézd el most az egyszer, majd meghálálom én még azt Janikám.”

A házi asszony türelmetlen mozdulattal tolt el maga elöl a tányért s odaszölt Rédey Laczihoz.

„És ez így megy.”

„Az már igaz — vigasztalta ez szép esendesen, hogy ilyen nagy malom embert bajos igazgatni e szép, finom kacsókkal.”

Az asszony dölyfösen nézett a szemei közé.

„És a lábaimra nincsen valami megjegyzése?”

„De van egy megjegyzésem azokra is, ha megengedi a méltóságos asszony. Kevesebbet járjon velök a — fellegekben. Mert hidje el, ebben a letapodott, zsiros földben is sok szép dolog terem azért.”

A csókos Lányi felállott s kenetteljes felköszöntöbe kezdett bele. Költői hasonlatokban tárta elő két, egymást megértő lény példás házasetét. Hosszas erőlködés után kitudódott, hogy ez a két boldog lény nem más, mint a háziur és hü hitvese. A kiknek is elesukló hangon kívánt hosszú életet.

A háziasszony összeharapta az ajkait. Utána Rédey Laczi kelt fel, s nem kevésbé rózsás szavakkal esetelé a magas lelkületű urnő erényeit, a kit a szerencsés végzet egy őt megértő férfi karjai közé vezetett.

„Az már igaz, hogy megértjük egymást, három nyelven tudunk egymással diskurálni hé!” — toltotta László ur.

Az urak mosolyogtak a furesa kijelentésen, míg az urhölgy közel hajolt Rédeyhez.

„Majd meglássa, én egyszer kegyetlen bosszút fogok állani.”

Szerencsére a vacsora véget ért. A házi asszony sietett visszavonulni, László ur pedig hamarosan a maga lakosztályába vezérlé vendégeit.

Utánuk ballagott Szimfon ur is.

Ott aztán a kegyetlenül savanyu karcos mellett megjött az otthonos kedve a fiatal uraknak. Valamelyik egy tuczat kártyát kerített elő a zsebéből; arra felesillogtak a László ur szemei.

A vén bünös vére felbuzogott, mintha első szerelmét látta volna viszont.

„Kártyázzunk hé! Adom a bankot.”

„Helyes. Egy ötvenes a bank, dupla kassza retirál.”

„Nem lehet testvér. Nekem fogadásom tiltja pénzre játszani.”

„Hát paszulyra kártyázzunk?”

László ur feleletül előkapott egy kosár diót a ládájából.

„Száz dió a bank!”

„Blindbe tartom” — szölt Rédey Laczi s kártyát véve, kivágta a huszonegyet.

„Vissza tartom blindbe.”

Az új bankár osztott s Szepessy Laczi ismét bukta a kaszát.

„Dupla vagy semmi.”

„Gilt.”

Rédey megint nyert.

„Kapok négyszáz diót.”

A játék változó szerencsével folyt egy darabig, végre a szerencse teljesen hátat fordított Szepessy Laczinak. Negyedóra múlva már ezer véka diót hozott a bankba.

„Dupla vagy semmi” — kiáltott nekihevülve. Megint vesztett. Végre is huszomégyezer véka dióra rugott a tartozása.

„Nem játszom tovább testvér, mert a kétszeresét már az egész vagyonomból sem tudnám kifizetni.”

„Áll a bank, nyerd vissza.”

„Legyen. Dupla vagy semmi!”

Megint vesztett.

„Kinálj meg egy pohárral — szölt rekedt hangon — abból a te borodból. Mert a mit itt látsz, az többé nem az enyém.”

„Még mindég áll a bank.”

Szepessy Laczi reszkető kezekkel nyult a kártya után.

„A vagyonomat már elnyerted, nyerd el a feleségemet is. Tartom a bank ellen.”

A fiuk elszörnyűködtek, Szimfon ur pedig gyorsan távozott a szobából.

„Ne bomolj pajtás” — mondá Joób Pista.

„Állod, nem állod?! — kiáltott Szepessy ideges türelmetlenséggel.

Rédey Laczi hetykén vágta vissza.

„Nem szoktam megfútni. Tartom bruder. Vesz-tőé a dió, nyerőé az asszony.”

Hát a kire rájár a rud, kár annak erőltetni a játékot.

Ugy történt bizony, hogy Szepessy Laczi megint „befucesolt,” s a feleségét — a kártyás törvények értelmében — Rédey Laczi nyerte el.

Csak a jó uraknak mindent tréfába vevő természete menti ki ezt a czudarságot, no meg a bor s a játékszenvedély mámorosa.

A fiuk nem is igen vették szívükre a történetet. A háziur egy hajtókára kiürítvén egy kupieca kareoszt, mindössze ennyit szólt.

„Te druzsám. Ha az én feleségem megtudja azt, hogy te kártyán elnyerted tőlem, hát akkor én nem szeretnék ebben a te bőrödben lenni.”

Ezzel aztán elfelejtették az egész történetet. Jobb mulatságot talált ki ennél a Joób fiu. Felöltöztette a házi ur Miczike agarát kaczkias menyecskének s mazurka tánczra kényszerítette azt; a társaság ropogós nótákat dalolt a különös pár lábai alá. Végre a Miczike megsokalván a mulatságot, egy őrizetlen pillanatban kiugrott a félig nyitott ajtón szoknyástól, kendőstől. A társaság utána szedőlőzködött.

Ott kinn már hajnalodott. A hűsen lengedező szellő új életre frissítette a mámoros kompániát.

„Te druzsám — szólt egyszerre Szepessy Laczi nem vennéd át most a kártyanyereségedet?”

„Hiszen, ha olyan sürgős, rajtam nem mulik” — felelt Rédey Laczi, bolond vakmerőséggel.

„Jerünk hát.”

„Jerünk.”

Az urnő lakosztályának bejárata előtt megállott a házi ur.

„Laczikám hé! Majd inkább csak én egyedül megyek be, megbeszélni azt a te ügyedet. Aztán ne aggódjál, ha tovább maradnék. Jó északát, édes fiacskám.”

A fiuk harsány kaczagással fogadták a Laczi ur tréfáját, a ki lángoló arezzel lépett a paradízesom előcsarnokába. Ott már álmosan tisztogatott a beretvált képű Jani inas, Laczi ur kedélyesen hátbaütötte s kérdé:

„Be lehet menni, Janikám.”

„Be csak be lehet — felelt ez, — hanem a méltóságos asszony nincs idehaza.”

„Hát?”

„Még az éjszaka összepakoltak, aztán a Bertí urfival meg a Szimfon urral együtt hintóba ültek s elhajtottak.”

„Hova, hé?!”

Jani szemtelenül mosolygott a házi urra. Mintha szokás volna azt előre elmondani, merre akar szökni az ember. Jól nevelt inastól ilyet kérdeni! Csak a kezeivel nyult a levegőbe, mintha egy elszált madár után kapna, s a mozdulat ezt jelentette: ki tudja, hol járnak már azok azóta!

Magyar Könyvtár.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a „Magyar Könyvtár” czimű új irodalmi vállalatra, mely a magyar olvasóközönség régi vágyát elégíti ki.

Wodianer F. és Fiai, a régi Lampel Róbert czég, a „Magyar Könyvtár” czimű ezen új vállalatával ismét bizonyosságát adja nemes igyekezetének.

Az új vállalat 15 krajczáros, 4—5 iv terjedelmű füzetekből áll. Famentes, erős papiroson nyomják, a mely soha meg nem fakul, kedves, tisztán olvasható apró betűkkel, úgy, hogy bár öt iven 6—8 ivnyi szöveget ad, a szemet egy csöppet sem rontja. Szerkesztő: Dr. Radó Antal, a magyar irodalomnak ismert, nagy tehetségű tagja. A „Magyar Könyvtár” szépirodalmi füzetei a régi magyar írók gondos szövegű új kiadásait, az új magyar írók válogatott műveit, s a külföldi klasszikusok s újabb neves írók műveit fogják felölelni.

A szépirodalmi műveken kívül kiterjeszkedik a „Magyar Könyvtár” ismeretterjesztő, irodalomtörténeti és történeti munkákra is. Kiváló íróink élet- és jellemrajzai, történetünk nagy alakjai egymásután fognak előttünk a kis füzetben megelevenedni.

A „Magyar Könyvtár” egyszerre tíz füzettel kezdte meg pályafutását. E füzetek az ország minden könyvkereskedésében megszerezhetők 15 krajczárjával. Az első tíz füzet tartalma a következő: 1. Katona, Bánk-Bán. Bevezetéssel ellátta Beöthy Zsolt. 2. Guy de Maupassant, Elbeszélések, fordította Tóth Béla. 3. Berzsenyi válogatott ódái. Életrajzi bevezetéssel. 4. Coppée, A kovácsok szrajkja és egyéb elbeszélő költemények. Fordította Radó Antal. 5. Kisfaludy K. A kérők. Bevezetéssel ellátta Beöthy Zsolt. 6. Sipulusz, Humoros tárczák. 7. De Amicis, A bor. Fordította Tóth Béla. 8. Zrinyi, Szigeti veszedelem. 9. Du Maurier-Potter, Trilby, színmű. Ford. Fái J. Béla. 10. Csokonai, Dorottya.

Lamper Róbert (Wodianer F. és Fiai.) es. és kir. udvari könyvkereskedése Budapesten, Andrásy-ut 21. sz. a. a vállalatra előfizetéseket is elfogadnak, még pedig egész évre (24 füzet) 3 frt 60 kr., fél évre (12 füzet) 1 frt 80 kr., negyedévre (16 füzet) 90 kr. Az előfizetőknek a füzeteket bérmentve küldik.

Képiinkhöz.

A fürdő. A kicsike fölkel. Sirásának zaja be-tölti az egész hajlékot, mert nagy zsarnok ő, ki kell szolgálni jobban mint olyik nagy urat. Kényelmesen megreggelizett ő kelme a mama kebelén, akkorra megmelegedett a konyhában a víz a kicsinek a reggeli fürdőhöz. Most jön aztán a hadd-el, hadd! A mama megnézi a vizet, belenyul jobb kezével, vajjon elég meleg-e, hogy a kis poronty gyöngye testét benne meg lehessen lubiczkolni. Ha nem elég meleg, önt hozzá a fazékból. Bezzeg van aztán sirás-rívás, mikor bekerül a langyos vízzel telt dézsába, de nem tart sokáig. A mama jól megfürösztvén kicsikéjét, bebugyolázza szépen és elaltatja. Aztán szent a béke újra holnapig.

Tréfás talány.

Bebé-től.

A melegebb égövek alatt terem meg. Kívül fekete, belül vörös; valamikor megették az emberek, de már kiment a szokásból. Ha megütik, jajgat, ha megvágják, vérzik. *Sziveamag van benne.* Mi ez?

A helyes megfejtők között egy regényt sorsolunk ki.

Lapunk múlt számában közölt sakk-talány megfejtése: Hajnalodik harmatozik, s a lányka még álmadozik. Piros ajka csak úgy nevet, Hej be hamis álma lehet. Hamis álom leány dolog, Szíve olyan furesán dobog, Hogy ha már az álma ilyen, Hát a valósága milyen? Piros ajku kis galambom, Soh se busulj e bajodon. Hiszen mi is, legény fajták, Így vagyunk az Istenadták.

Helyesen fejtették meg: Pataky Erzsé, Eperjessy Gizella, Halm Mária, Gombkötő N. János, ifj. Bellák János, Daróczy Mihály, ifj. Lám Béla, Borbély Sándor, Döry Elemér, Haber Pál, Kis István.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Kecskeméty Ferencz urnak. A vesszőket tessék száraz meleg pinczébe, homok közé elrakni, nem szükséges azokat teljesen befedni, felső végük 1/2 részig szabadon maradhatnak. Tulvastagon nem tanácsos egymásra rakni a vesszőket. — **Cs. K.** urnak. A gőzgépezés csak oly egyéneknek engedi meg a törvény, a kik e célra szervezett *gőzgépezési* tanfolyamot elvégzik (6 hétig tart) s a vizsgát sikeresen leteszik. A kik ezt nem teszik, azok csak mint fűtők alkalmazhatók, de erről is vizsgát kell tenniük. A fővárosban minden év november elején kezdődik a gépezési tanfolyam. — **Krannay Mihály** urnak. Hogy mi módon szokás a sonkát páczolni, azt minden gazdasszony bizonyára épp oly jól tudja mint mi s kérdésére akármelyik ösmerésétől kapott volna felvilágosítást. A következő eljárást ajánljuk a sonkapáczolásnál: 4 drb sonkára vegyen 10 kr. áru törött fekete borsot, ugyanannyi szegfűborsot, 5 kr-ért salétromot (ettől szép piros színt kap a sonka), 5 kr. áru koriandert, 5 kr-ért fenyőmagot szükséges még 2 egész fokhagyma felszeletelve, valamint 8 nagy vöröshagyma ugyancsak felszeletelve; ezenkívül 10 kr. borostyánlevél és egy-két keshegyni törött sárga cukor. E szerekekkel a sonkák jól bedörzsölendők, illetve e páczban hagyandók 14—18 napig, a mikor füstölőre teendő. — **Nagy Sándor.** Ugy vesszük ki a levélből, hogy Önnek a telkéből állami ut céljára egy darabot kisajátítottak, de az érte járó 42 frtot maig sem fizették ki 10 év óta. Tudnunk kellene, hogy mi az oka a késedelemnek, vajjon az eljárás nincs-e még befejezve vagy az állam késik-e a fizetéssel, avagy tán a volt tulajdonos már fel is vette a kisajátítási összeget, de nem elégitette ki belőle azokat, akiknek az illető telket eladta. Míg erre nézve felvilágosítást nem kapunk,

nem adhatunk tanácsot a teendők iránt. — **Daróczy Mihály** urnak. A megfejtés igen ügyes és eredeti. — **7566. sz. előfizető.** A fiúnak kimentése bajos, sőt — véleményünk szerint — nem is lehetséges, mert hat munkabíró fia van az apának, a kikre támaszkodhatik, nincsen tehát ok arra, hogy a hetediket, mint családfentartót haza ereszszék. Erre csak az esetben volna kilátás, ha öreg szülőinek egyedüli támasza volna. A kísérlet azonban nem árt. Tessék folyamodni az illető parancsnoksághoz, hivatkozván arra, hogy a szülőknél már hat fiuk volt katoná s most az apjuk teljesen elhagyottan él. Ezt igazolni kell községi és szegénységi bizonyítvánnyal. A kérvényt felszerelve a szolgabírói hivatalnál kell benyújtani, a honnan majd továbbítani fogják. — **B. B.** Az első nóta ez:

Fürdik a holdvilág, az éj tengerében
Bujdosik a betyár az erdő sűrűjében.
Fokosa nyelére támaszkodva mondja
Mért is adtam fejem tilalmas dologra.

A másik:

Nem akar a vezér-ürüm legelni,
Nem akar a kisangyalom szeretni,
Sirva kértem, hogy szeressen engemet,
De ő arra csak azt mondta: (késő van már)

Harmadik:

nem lehet.
Hullámzó Balaton tetején
Csolnakázik a halászlégény,
Hálóját szerenese, őt magát kedvese
Elhagyta hűtelenül.

A többit majd elhuzatjuk a Munczival, ha szerencsénk lesz Budapesten. A méhészeti könyvek közül tessék megrendelni *Kühne F.* „Méhészeti Káté”-ját.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, november hó 27-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 76—81 kg. *tiszavidéki* 12.35 frttől 12.45 frtig, *pestvidéki* 12.30 frttől 13.10 frtig, *fehértaljai* 12.40 frttől 13.15 frtig, *bánska* 00.00 frttől 00.00 frtig *bánsági* 00.00 frttől 00.00 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.50 frttől 8.65 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.80 forinttól 6.15 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 6.30 frttől 7.00 frtig, *sörföldi* 64—66 kg 7.50 frttől 9.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 6.40 frttől 6.70 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.85 frttől 5.00 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz. 0 1 2 3 4 5 6 7 8

19.80 19.60 19.40 19.00 18.70 18.40 17.90 15.90 13.00

Buzakorpa, finom 4.40—4.50, durva 4.00—4.20 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 18—26 frt; *bab* fehér nagyszemű 8—12 frt, *apró* 9—11 frt, *tarka* 9—12 frt, *lencse* 14—18 frt, *borsó* héjas 6.50—12 forint, *köles* 5.10—5.70 frt, *kendermag* 7.75—8.00 frt, *repeze* 12.50—13.50 frt. *löhére* 38—43 frt mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 360—365 frtig; *középmínőségűért* 230—280 frtig; *gyenge minőségűért* 180—220 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű* mm.-ként élősúlyban 27¹/₂—31¹/₂ frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepminőségű* 25—27 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajta 100—180 forintig, tarka 86—130 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 50—60 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 60—70 krt.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 15.00—18.00 frt, *feljavított juh* 11—14 frt, *kiverő juh* 7.00—10.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4⁰/₁₀₀ és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 52—54¹/₂ frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 52¹/₂—54¹/₂ frt.

Baromfivásár. *Lud,* sovány, páronként 1.80—3.00 frtig, *kacsa* 1.60—2.50 frtig, *tyúk* 1.00—1.10 frtig, *csirke* 60 kr.-től 105 krig, *kaplan* 1.20—1.60 frtig, *pulyka* 2.50—3.50 frtig.

Takarmányvásár. *Régi széna* 2.30—2.70 frt, *muhar* 2.40—2.60 forint, *zsupszalma* 1.30—1.60 frt, *alomszalma* 1.10—1.20 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 3.00—3.50 frt. *Szalonna* 80—85 krajczár. *Vaj* Ia. 78—120 kr., IIa. 80—90 kr. *Olvasztott vaj* 70—100 kr. *Méz* sárga csurgatott 40—70 kr. *Burgonya* sárga 2.00—3.20, rózsá 2.00—2.40, közönséges 75—85 kr., *paprika* 35—52 frtig, *hüvelyes paprika* 18—52 frtig métermázsánként.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 kgként 80—88 frtig, *tehenbőr száraz* 77—80 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 29—35 frtig, *tehenbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 29—37 frtig. *Juhbőr,* gyapjas, páronként 36—43 frt.

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szonyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szonyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmát eseséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

■ Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. ■

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becserlték háromnegyed részéig 20-60 év kövü időre kezerpénzben. Birtokos felmondhat, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csakély kamattal tőke is törlesztetik Lebonnyolítás leg-rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
— Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakia: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív másolat. 40494

Ingtalan és Jelzálog Forgalmi-Intézet.
Budapest, Váci-körut 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden részéből hatóságok és a legtekintélyesebb földtulajkosok által akadémikusan irányítottan van

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utcza 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

STOWASSER J.

császár és királyi udvari hangszerész

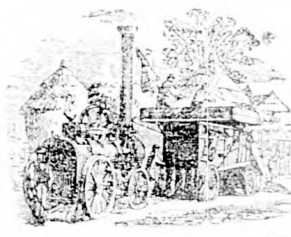
Budapest, II., Lánczhid-utcza 5.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszereiről ezim-balmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgona-harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállíthatnak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet

Budapest, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigynöke ajánl utólérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

■ Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmörli-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

■ Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Emlékmű a magyar nép felszabadulásának ötvenéves jubileumára.

A Magyar Nép felszabadulásának jubileuma előtt állunk. Ezen alkalom semmivel sem ünnepelhető méltóbban, mint e művel, mely a néposztály küzdelmes történetével és jelen életviszonyaival ismerteti meg az olvasót.

»A Magyar Nép Multja és Jelene« ez. művet számos szövegkép és fényes műmellettel díszíti.

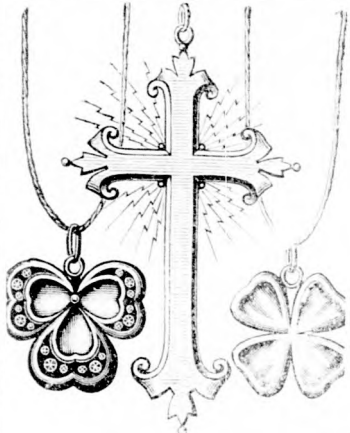
Egy füzet ára 30 kr.

Megjelenik 40 füzetben.

Az első füzetet kívánatra ingyen megküldi az „Athenaeum“ könyvkiadóhivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.

==== Kapható minden könyvkereskedésben. ====

DRÁGA KINGS AZ EGÉSZSÉG,

ezt fen kell tartanunk. Nagybecsü, gyógyhatású talizmán a beteges emberiségnek.

Férfiak, nők, fiúk, leányok, csecsemők, fiatalok és öregek, szóval valamennyien, a kik ideggyengék, vészegények, migrén, fejfájás, álmatlanság, szaggatás, göres, influenza, hypochondria, hágyadtság, sápkór, aranyér, bőrbetegség, a tagok lankadtsága, gyengeség vagy azok következménye bajjaiban szenvednek, mindezeknek nem elegendő ajánlható a világhírű esodahatású, valódi arany

és ezüstből készült **villanydelejes egészségi**

kereszt- vagy lóheralaku emlény

állandó viselése, melyet egészséges egyének is, éjjel-nappal viselnek testükön, minden baj elhárítása óvszerül. Miután ezen ereklyék valódi 14 karátos arany és valódi 13 latos ezüsthől készítvük, nemesak megbecsülhetlen drága talizmán, de egyszersmind értékes ékszert képez, mely 20 év leteltével is meg teljes értékével bír. — Minden darab dísz selyemzsinóron utasítással szolgáltatik, ára:

valódi ezüstből a frt **1.50** — valódi aranyból a frt **5.—**

bárhova is bérmentve és ajánva egész a hához küldetik. **MILLIÓK** viselnek egy ily ereklyét, mely mindenki birtokában nagybecsü talizmán: ez az érzékekre üdítő előnyös behatással van, mely által jobblétét hamar felismerhetni; az egész testben egy bizonyos megnyugvás, kellemes kél és épség uralkodóvá lépzen. Megrendeléseket az összeg beküldése vagy utányétel mellett eszközöl

FEKETE JULIUS, Bécs, V., Rüdiger-utca 1./F. U.

Az ezredéves orsz. kiállításon kitüntetve.

VARJU ÉS TÁRSA

cs. és kir. szab.

hangszer-ipar telep BUDAPEST, VIII. József-körút 20. sz.

Ajánlják saját gyártmányú hangszereiket. **Cimbalmok pedál nélkül** 45, 55, 60, 65, 75 frtért pedálos 80 frttól feljebb. **Czimbalmainkért** 2 évi kezesseget vállalunk. **Iskolanegegedük** 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frtért és feljebb. Regi kijátszott hegedük nagy választékban 15, 18, 22, 26, 30 frtért és feljebb.

Javítások elfogadtnak, gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

Használt hangszerek becseréltetnek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Lapunk előfizetői, ha a megrendelésnél e lapra hivatkoznak árengedményben részesülnek.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

IX., ker., Üllői-út 25. szám.

Megjelent

„Köztelek Zsebnaptár“

és

„Köztelek Évkönyv“

1898-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkársjai.

Az Évkönyv bővített tartalommal, a tavalyinál nagyobb terjedelemben, körülbelül **32,000 gazda és gazdatiszt pontos címével** jelent meg.

A két könyv előfizetési ára a „Független Ujság“ előfizetői részére **2 frt 20 kr.** postadíjjal együtt.

A két könyv csak együttesen rendelhető meg külön-külön nem kapható.

Bolti ára 2 forint 50 kr.

Megrendelhető a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ORAÜZLETE.

Alapított 1847.

János

Brauswetter

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltetnek.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstárúgyár indítva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munkacsoport egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meg hatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért. **6 frt 60 kr.**; és pedig:

6	darab	finom asztali kést, valódi angol pengével.
6	"	amerikai szab, ezüst veltát egy darabból.
6	"	" " " " evőkanalat.
12	"	" " " " kávéskanalat.
1	"	" " " " levesmerőt.
1	"	" " " " tejmerőt.
2	"	" " " " tojás-sorleget.
6	"	angol Viktoria-tálca.
2	"	igen hatásos gyertyatartó.
1	"	teaszűrőt.
1	"	finom cukorperző

44 db összesen **6 frt 60 kr.**

Mind a fenti 44 tárgy elebb 40 forintba került s most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. — Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehérfém, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés **nem csalás.** Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

karácsonyi és ujévi ajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüst-
gyárak főigazgatója
Wien, II., Rembrandtstrasse 19-17. Telefon 7114.

Széküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek még egy küldemény remek garnitúrát 6 frt 60 kr-ért. Kolozsvár, **Báró Bánffy.**

A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Laibach, **Bartusch Otto,** kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek még egy ugyanilyen küldeményt. Bozovics, **Keresztes Sándor,** főszolgabíró.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

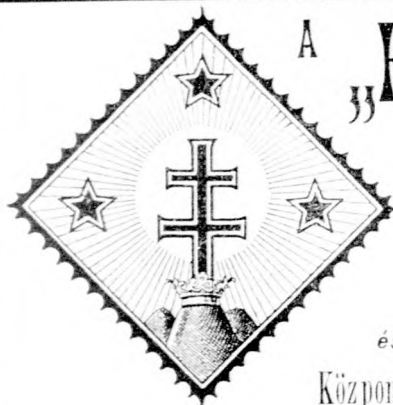
Vesünk a legelőnyösebb árak mellett mindennemű

jól sikerült vetőmagvakat

Ajánlunk a legelőnyösebb árak mellett **szavatolt megbízható** műtrágyákat, u. m.:

Thomasz-salakot, chilisalétromot, szuperfoszfátot stb.

Gabonaközvetítés. — Erőtakarmánybeszerzés.

HUNGARIA

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánl:

Superfoszfátot,
Chilisalétromot

és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert kitűnő minőségben.

Központi igazgatóság: **BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 21. szám.**

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.